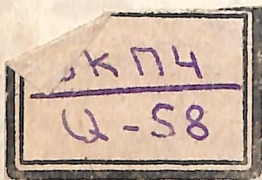

8485

Ա. Ա. ԱՆԴՐԵՅԵՎ

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ
ՊՐՈՊԱԳԱՆԴԻ ՄԱՍԻՆ

ՊԵՏԼՐՈՍ • 1936

1 DEC 2009

24 SEP 2006

ՅԿՈՒ
Ա-58

պր.

Պրոֆեսորներ բոլոր յեղիւնների, միացեմ!

Ա. Ա. ԱՆԴՐԵՅԵՎ

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ ՊՐՈՊԱԳԱՆԴԻ
ՄԱՍԻՆ

- Համ Կ(բ)Կ Կենսկամի Բարձրագույն Գործակալ(բ)Կ
Կենսկամին Կից Յա. Մ. Սվեդլովի անվան
Պրոպագանդիստների Բարձրագույն Պարբերականը,
1936 թ. փետրվարի 7-ին

12 FEB 2013

8485

701
37

А. А. АНДРЕЕВ
О ПАРТИЙНОЙ ПРОПАГАНДЕ
Армпартиздат, Эривань

Ընկերներ: Բոլորին հայանի յե այն հսկա-
յական դերը, վոր Յա. Մ. Սվերդլովի ան-
վան Կոմունիստական համալսարանը խաղա-
ցել է մեր կուսակցության աշխատանքի ա-
մենաբազմապիսի ասպարեզների համար կու-
սակցական կադրեր պատրաստելու գործում:
Յեվ առաջինը, վոր ձեր առաջիկա ամբողջ
ուսման ընթացքում պետք է հիշեք դուք՝
նոր սվերդլովականներդ, դա որինակելի աշ-
խատելն ու Սվերդլովկայի դրոշն ամուր
պահելն է, այնպես, վոր մի տարի և յերեք
ամիս հետո Համամիութենական կոմունիստա-
կան կուսակցությունն ստանա վորակյալ
պրոպագանդիստ-կազմակերպիչների մի ջո-
կատ, վորն այնքան անհրաժեշտ է կուսակ-
ցական պրոպագանդի գործն եւ ավելի բա-
րելավելու համար:

Համկ(բ)Կ Կենտկոմը լուրջ նշանակու-
թյուն է տալիս Յա. Մ. Սվերդլովի անվան
Պրոպագանդիստների բարձրագույն դպրոցին,
վորը բացվում է ընկեր Ստալինի նախա-
ձեռնությամբ, և հույս ունի, վոր այս նոր
Սվերդլովկան ամբողջովին ու լիովին կար-
դարացնի իր վրա դրված խնդիրները և կարճ
ժամանակամիջոցում կպատրաստի պրոպա-
գանդիստների ընտիր, բոլրէիկյան բարձր
գաղափարականությամբ առգործած ղեկա-
վար կադրեր:

Բոլշևիկների կուսակցությունը միշտ էլ
բարձր է գնահատել պրոպագանդիստական
աշխատանքը և ուշադիր վերաբերմունք է
ցուցաբերել նրան: Իրա շնորհիվ նա դաս-
տիարակել է մարքսիզմի ու լենինիզմի վո-
գով կոփված իր մեծաթիվ կադրերը՝ աշ-
խատանքի բոլոր ասպարեզների համար: Բո-
լորիդ հայտնի յե, թե Լենինն ու Ստալինն
ինչպիսի մեծագույն ուշադրությամբ եյին
կատարում պրոպագանդիստական աշխա-
տանքն անլեզալ խմբակներում և թե ինչ-
պես պրոլետարական հեղափոխության հաղ-

թանակից հետո նրանք միշտ իրենց հիմնական
խնդիրն եյին համարում ել ավելի բարձրաց-
նել քաղաքական դաստիարակչական աշ-
խատանքը կուսակցության անդամների
մեջ:

Հայտնի յե նմանապես, վոր Համկ(բ)Կ
Կենտկոմն ընկեր Ստալինի առաջարկով վեր-
ջին տարին մի շարք շատ կարևոր վորոշում-
ներ ընդունեց կուսակցական աշխատանքի
այդ բնագավառի վերաբերյալ, վորոշումներ,
վորոնք զգալիորեն բարձրացրին պրոպա-
գանդի գործը: Այնուամենայնիվ, չի կարե-
լի բավարար համարել մեր պրոպագանդիստ-
ների մեծ մասի պրոպագանդիստական աշ-
խատանքը: Նա չի կարող բավարար համար-
վել վոչ իր թափ ու ծավալով, վոչ իր բո-
վանդակությամբ, վոչ էլ իր կազմակերպ-
մամբ: Այդ բոլոր տեսակետներից պրո-
պագանդիստական աշխատանքը բացահայ-
տորեն հետ է մնում կուսակցության գործ-
նական աշխատանքից և ժամանակակից
խնդիրներից:

Ինչո՞վ կարելի յի բացատրել պրոպագանդիստական աշխատանքի թուլութիւնն ու հետ մնալը: Ակնհայտորեն, նախ՝ նրանով, Վոր իսկական պրոպագանդիստները քիչ են՝ զգալիորեն աճած կուսակցական դաստիարակչական աշխատանքն սպասարկելու համար, ինչպես և նրանով, Վոր կուսակցութեան լավագոյն աշխատողների զգալի մասը, զբաղված լինելով տնտեսական ու խորհրդային այլ աշխատանքի զանազան բնագավառներում, բավականաչափ չեն ներգրավվել կուսակցութեան անդամների մեջ քաղաքական-դաստիարակչական աշխատանք կատարելու գործում:

Դրա հետ միասին պետք է խոստովանել, Վոր տեղական կազմակերպութիւններում կուսակցական պրոպագանդի գործի ղեկավարումը մինչև այժմ ել ղեռ չի ապահովված իսկական կազմակերպիչներով:

Այդ իսկ պատճառով ՀամԿ(բ)Կ կենտկոմը Վորոշեց Պրոպագանդիստների բարձրագոյն դպրոց կազմակերպել, և մի շարք մարզային ու յերկրային կուսակցական կազ-

մակերպութիւններ իրենց նախաձեռնութեամբ ստեղծում են պրոպագանդիստական կադրեր պատրաստելու զպրոցներ ու դասընթացներ: Բայց միթե միմիայն Վորակյալ պրոպագանդիստների պակասութեամբ է բացատրվում պրոպագանդիստական աշխատանքի թուլութիւնը: Վնչ միայն դրանով:

Պետք է ուղղակի ասել, Վոր պրոպագանդիստական աշխատանքի թուլութիւնը բացատրվում է նաև նրանով, Վոր կուսակցական աշխատողների և կուսակցական կազմակերպութիւնների Վորոշ մասը ղեռու սխալ են վերաբերվում պրոպագանդի հարցերին և, չնայած կուսակցութեան մի շարք լուրջ Վորոշումներին, մինչև այժմ ել թերազնահատում են կուսակցական աշխատանքի այդ բնագավառի ամբողջ կարևորութիւնը և իրականում վերջին պլանն են մզում կուսակցական պրոպագանդի աշխատանքը: Գործնականում դա հանգում է այն բանին, Վոր կուսակցական կազմակերպութիւնների ղեկավարներն ամբողջովին իրենց բաժիններին, կուլտպրոպանդիստներն և պրոպագան-

դիստներին են հանձնում պրոպագանդի գործը, իսկ իրենք մի կողմն են քաշվում կուսակցական աշխատանքի այդ կարևորագույն ճակատամասն իրոք ղեկավարելուց և յենթադրում են, թե հարկավոր է նախ, գլուխ բերել ամեն տեսակ տնտեսական ու այլ կամուրաններ, իսկ պրոպագանդի և կուսակցության անդամների քաղաքական դաստիարակության գործը կարող է սպասել: Ինչից և բղխում պրոպագանդիստական աշխատանքի կարևորության այդպիսի թերազնահատումը: Ըստ յերևութին, վոչ միայն նրանից, վոր կուսակցական կազմակերպությունները և նրանց ղեկավարները գործնականորեն ծանրաբեռնված են բազմաթիվ ու բազմապիսի հարցերով: Այդ թերազնահատումը բացատրվում է նաև նրանով, վոր մեր կուսակցական աշխատողների վորոշ մասում այսպիսի տրամադրություններ կան.— քանի վոր մեզ մոտ գործը լավ է ընթանում, իշխանությունը վերցրել ու ամրացրել ենք, ստեղծել ենք մեր սոցիալիստական ինդուստրիան, գյուղում հաղթա-

նակել է կոտնտեսային կարգը, հաղթանակները հաջորդում են մեկը մյուսին, արտադրական պլանները կատարվում են, և ի՞նչ կարիք կա առանձնապես զբաղվելու պրոպագանդով և քաղաքական դաստիարակությամբ:

Բառացի այդպես եր դուրս գալիս, որին նաև, Բալախնայի թղթի կոմբինատի կուսկոմիտեյի քարտուղարի մոտ, վորը Համ. Կ(բ)Կ Կենտկոմի Կազմբյուրոյում հաշիվ եր տալիս իր ձեռնարկության մեջ կատարվող ագիտացիոն-պրոպագանդիստական աշխատանքի վիճակի մասին: Իսկ յերբ նրան սկսեցին քննադատել կոմբինատի կուսակցական դաստիարակության ասպարեզում կատարվող վատ աշխատանքի համար, վորին համապատասխան զնահատական տրվեց Համ. Կ(բ)Կ Կենտկոմի ձեռք ամենքիդ հայտնի վորոշմամբ, նա, չնայած կուսակցական աշխատանքի այդ բացահայտ թերություններին, զարմանում եր, թե ել ի՞նչ են պահանջում իրենից, յեթե գործարանում ար-

տաղրական պլանն ընդհանուր տոմար կա-
տարվում է:

Կարելի չէ հտարակուսել, Վոր նա արտա-
ցուեց կուսաշխատողներին Վորոշ մասի տրա-
մադրութիւնը, Վորոշ կուսակցական աշ-
խատանքի վիճակը պատրաստ են գնահա-
տել միմիայն տնտեսական ցուցանիշներով:

Ճիշտ են արդոք այդ տրամադրութիւն-
ները: Դրանք Վոշ միայն սխալ, այլև ուղղա-
կի անհանդուրժելի յեն: Դրանք արմատա-
պես հակասում են մեր կուսակցութեան
գեղավարութեան ամբողջ քաղաքականու-
թեանն ու պրակտիկային: Կուսակցական
պրոպագանդի, այսինքն՝ կուսակցութեան
անդամներին դաստիարակելու և նրանց գի-
տակցութիւնը գաղափարական ավելի բար-
ձր մակարդակի հասցնելու գործի նշանա-
կութիւնը տվյալ պահին Վոշ միայն չի
փոքրանում, այլ մեծանում է և մեծանալու
չէ: Դրա մասին իր կենդանութեան ժամա-
նակ բազմիցս խոսել է Լենինը, դրա մասին
բազմիցս հիշեցնում է նաև ընկեր Ստա-
լինը:

ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ
ՅԵՎ ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ ՊՐՈԳՐԱԳՄՆԴԻ ԳՈՐ-
ԾԻ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆՆ ԱՃՈՒՄ Ե ՅԵՎ
ԱՃԵԼՈՒ ՅԵ

Ճիշտ է, Վոր մենք ԽՍՀՄ-ում հաջողու-
թեամբ վերացրինք շահագործող դասակար-
գերը, ճիշտ է, Վոր մենք գտնվում ենք ան-
դասակարգ հասարակութեան շեմքին, սա-
կայն ճիշտ է նաև այն, Վոր այդ անցման
ժամանակ տեղի չէ ունենում արդեն ջախ-
ջախված դասակարգային թշնամիներին կա-
տաղի դեմադրութիւնը մեր գործին՝ մեր
սոցիալիստական շինարարութեան ամենա-
բազմապիսի ճակատամտներում: Վերցնենք,
որինակ, ստախանովյան շարժումն արդյու-
նաբերութեան և դուրստնտեսութեան մեջ.
այստեղ Վորքան բազմապիսի փորձեր են ա-
րել թշնամիները՝ վիժեցնելու առանձին
ստախանովականներին հաջող աշխատանքը:
Ընդմիջ չպետք է մոռանալ, Վոր դասա-
կարգային սուր պայքարը և մեր թշնամիներ-

րի դիմադրութիւնը բնավ չի սահմանափակ-
վում միմիայն ԽՍՀՄ շրջանակներով: Յեւ
այստեղից հետևում է, վոր կուսակցութիւ-
նը վոչ միայն պետք է պահպանի, այլև եւ
ավելի պիտի ուժեղացնի իր մարտունակու-
թիւնը: Չե՞ վոր դեռ քիչ է վերացնել շա-
հագործող դասակարգերը, հարկավոր է ար-
մատախիլ անել նաև այդ դասակարգերի
իդեոլոգիայի մնացորդներն աշխատավոր
մասսաների գիտակցութիւնից, գրքերից,
դասագրքերից, գրականութիւնից, արվես-
տից և այլն: Այդ բոլորը մենք անում ենք,
սակայն այդ խնդիրը չի կարելի հաջող
գլուխ բերել առանց քաղաքական դաստիա-
րակչական լուրջ աշխատանքի՝ նախ և ա-
ռաջ կուսակցութեան շարքերում: Ահա թե
ինչու կուսակցական պրոպագանդի խնդի-
րները վոչ միայն չեն նվազում, այլև ավելա-
նում են:

Մեր կուսակցութիւնը, մանավանդ կոմ-
յերիտմիութիւնը, շարունակ համալրվել են և
համալրվելու յեն բանվորների ու առաջավոր
կոլտնտեսականների ավելի յերիտասարդ խա-

վերով, վորոնց մեծ մասն անմիջականորեն
չի կոփվել դասակարգային պայքարում ու
քաղաքացիական պատերազմում: Նշանակում
է, կուսակցական կադրակերպութիւնների
խնդիրն է՝ կուսակցական պրոպագանդը
լուրջ հիմքի վրա դնելով, դաստիարակել այդ
մարդկանց բոլրակիցան կոփվածութեան
ու գաղափարականութեան վրդով, մեր կու-
սակցութեան պատմութեամբ, այն պայքարի
դասերով, վոր մղել է բոլրակիների կուսակ-
ցութիւնը նարոդնիկների, մենշևիկների,
եսերների, հակահեղափոխական տրոցկիստ-
ների և զինովյեմականների ու ամեն տեսակ
հակակուսակցական խմբավորումների դեմ:

Յեթե առաջ քաղաքական դաստիարակու-
թեան և կուսակցական պրոպագանդի խն-
դիրները հանգում էյին գլխավորապես քա-
ղաքի ու արդյունաբերական ձեռնարկու-
թիւնների սպասարկմանը, ապա այժմ,
յերբ գլուղում վերջնականապես հաղթանա-
կեց կոլտնտեսային կարգը, բանն արմա-
տապես փոխվում է: Այն սահմանները, վո-
րոնք առաջ քաղաքը բաժանում էյին գլու-

դից, ջնջվում են և ջնջվելու յեն: Գյուղն իր ներկա կերպարանքով, կոլտնտեսային կարգի հաղթանակից հետո, արդեն նման չե այն գյուղին, վորը գոյութուն ուներ 4—5 տարի առաջ: Կոլտնտեսային կարգի հաղթանակով արմատապես փոխվում են գյուղի կյանքի նյութական պայմանները: Զնջվում է քաղաքի և գյուղի սահմանն արտադրության գծով, վորովհետև գյուղատնտեսությունը նույնպես մեքենայական խոշոր արտադրություն է դարձել. ջնջվում է սահմանը նաև կուլտուրականության տեսակետից: Տեսեք, թե ինչ վիճակի մեջ է, որինակ, անգրագիտության վերացման գործը. դպրոցական ուսուցմամբ ընդգրկված են բոլոր յերեխաները գլխովին, և գյուղի հասակավոր ազգաբնակչության իննը տասներորդ մասն այժմ գրագետ է: Ակներև է, վոր յիթե մենք 1—2 տարի լրջորեն աշխատենք վերացնելու մնացած 10 միլիոն հոգու անգրագիտությունը, կոլտնտեսային գյուղը գլխովին գրագետ կդառնա:

Վերցնենք, որինակ, գյուղում կատար-

վող քաղաքական-դաստիարակչական աշխատանքը. դրա համար այժմ խրճիթ-ընթերցարանը նեղ է գալիս: Այժմ խրճիթ-ընթերցարանում չի կարելի պարփակել կոլտնտեսային գյուղի քաղաքական-դաստիարակչական և կուլտուրական հաջածուն աշխատանքը. դրա համար խրճիթ-ընթերցարանը նեղ է: Գյուղում կատարվող կուլտուրական-լուսավորական և քաղաքական-դաստիարակչական աշխատանքն այժմ ավելի ու ավելի կառուցվելու յե քաղաքի տիպով: Կոլտնտեսություններն արդեն սկսել են իրենց համար կառուցել իրենց կոլտնտեսային ակումբները, կինոները, թատրոնները և այլն: Մենք պարտավոր ենք ընդառաջել այդ բուրիք և ոգնել կոլտնտեսային գյուղին՝ ստեղծելու կուլտուրական-լուսավորական այնպիսի հիմնարկներ, վորպիսիք քաղաքի բանվորն ունի: Առաջավոր կոլտնտեսականները և մանավանդ կոլտնտեսային յերիտասարդությունն ուզում են, վոր իրենք էլ գիտենան այն, ինչ վոր գիտե քաղաքի բանվորը, ուզում են, վոր կուսակցությունը նույնպիսի

դաստիարակութիւնն տա նրանց, վորպիսին տալիս է արդունաբերական բանվորին: Այս բոլորը կուսակցութեան առջև դնում է կուտնտեսային գյուղում քաղաքական և կուտնտերական-դաստիարակչական աշխատանք կատարելու նոր, հսկայական խնդիրներ և զգալիորեն ավելի յե լայնացնում մեր կուտակցական աշխատանքի ասպարեզը:

Ընկեր Ստալինն ստախանովյան խորհրդակցութեանն իր արտասանած ճառում ասաց.

«...Մտավոր աշխատանքի և ֆիզիկական աշխատանքի հակադրութեան վոչնչացմանը կարելի յե հասնել միմիայն բանվոր դասակարգի կուտտերական-տեխնիկական մակարդակն ինժեներ-տեխնիկական աշխատողների մակարդակին հասցնելու բազայի վրա: Ծիծաղելի կլիներ կարծել, թե այդ բարձրացումն անիրագործելի յե: Նա միանգամայն իրագործելի յե խորհրդային հասարակակարգի պայմաններում, վորտեղ յերկրի արտադրողական ուժերն ազատված են կապիտալիզմի կապանքներից, վորտեղ աշ-

խատանքն ազատագրված է շահագործման ճնշումից, վորտեղ իշխանութեան գլուխ է կանգնած բանվոր դասակարգը և վորտեղ բանվոր դասակարգի յերիտասարդ սերունդը բոլոր հնարավորութեաններն ունի տեխնիկական բավականաչափ կրթութիւնն ապահովելու իր համար» (Ի. Վ. Ստալին, Ստախանովականներ խորհրդակցութեանն արտասանած ճառից):

Միթե դա միաժամանակ հսկայական խնդիրներ չի առաջադրում բարձրացնելու նաև ստախանովականներին, կուտակցական և վոչ կուտակցական բոլշեիկների մեջ կատարվող քաղաքական դաստիարակչական ամբողջ աշխատանքը:

Յեթե առաջ կուտակցական կազմակերպութեաններն իրենց աշխատանքում նպատակ էյին դնում վերացնել կուտակցութեան անգամների ու բանվորների գլխավորապես քաղաքական տարրական անդրադիտութեանը, ապա այժմ, դրա հետ միասին, անհրաժեշտ է կուտակցական պրոպագանդի մակարդակը բարձրացնել նոր, ավելի բարձր աստիճանի:

Մենք չպետք է մոռանանք, վոր մեր առջև մշտապես ծառացած են մեր կադրերի և կուսակցութեան անդամների մասսայի թեորրիական մակարդակի բարձրացման խընդիրները: Կարելի՞ չէ արդյոք ասել, թե այդ տեսակետից մեզ մոտ գործը բարեհաջող է, թե մեր կադրերի թեորրիական մակարդակը բավարար է:

Իժախտաբար, մեր կադրերի թեորրիական մակարդակը դեռ բացահայտորեն անբավարար է, իսկ մենք չենք կարող հաշտվել դրա հետ: Անհրաժեշտ է պայքար մղել կուսակցութեան անդամների վորոշ մասի կողմից թեորրիային ցուցաբերվող անհոգութեան դեմ: Ընկեր Լենինը և ընկեր Ստալինը շատ են խոսել, թե ինչ նշանակութուն ունի թեորրիան մեր կուսակցութեան համար, յուրաքանչյուր բոլշևիկի համար: Ահա թե ինչ է ասում ընկեր Ստալինը թեորրիայի մասին.

«...Աշխատանք խարխալելով, աշխատանք խավարում՝ այս է պրակտիկ աշխատողների վիճակը, յեթե նրանք չեն ուսումնասիրում լենինիզմը, յեթե նրանք չեն ձգը-

տում տիրապետել լենինիզմին, յեթե նրանք չեն ցանկանում իրենց գործնական աշխատանքը գուգակցել թեորրիական անհրաժեշտ պատրաստութեան հետ»¹:

«...Անհրաժեշտ է, վոր թեորրիական աշխատանքը վոչ միայն հասնի պրակտիկ աշխատանքի հետևից, այլև անցնի նրանից՝ զինելով մեր պրակտիկներին սոցիալիզմի հաղթութեան համար նրանց մղած պայքարում»²:

«...Հայտնի չէ նույնպես, վոր այժմյան շատ պրակտիկ լենինիստներ այնքան էլ բարեհաճ չեն դեպի թեորրիան, մանավանդ այն հակայական գործնական աշխատանքի պատճառով, վոր ըստ իրադրութեան նրանք ստիպված են կատարել: Յեռ պետք է հայտարարեմ, վոր այդ ավելի քան տարրընակ կարծիքը Լենինի և լենինիզմի մասին միանգամայն սխալ է ու վոչ մի չափով չի համապատասխանում իրականութեանը, վոր թեոր-

¹ «Լենինիզմի հարցերը», էջ 190, ուսու. 9-րդ հրատ.

² «Լենինիզմի հարցերը», հոյ. հրատ. էջ 375—376:

ըրիայից խուսափելու վերաբերյալ պրակտիկ-
ների ձգտումը հակասում է լենինիզմի ամ-
բողջ վոգուհն և հզի յե գործին սպառնացող
մեծ վտանգներով»¹:

Թեորիան մեզ հարկավոր էր բուրժուա-
կան հասարակարգը տապալելու համար,
սակայն նա վոչ պակաս, այլ ավելի մեծ
չափով հարկավոր է մեզ նոր հասարակա-
րգը՝ անդասարգ սոցիալիստական հա-
սարակություն ստեղծելու համար, կոմու-
նիստական հասարակարգ ստեղծելու հա-
մար: Մենք այնքան ավելի արագ ու հա-
ջող առաջ կգնանք և այնքան քիչ ամեն
տեսակ սխալներ ու թերություններ կլինեն
մեր ճանապարհին, վերջան ավելի ամուր
տիրապետեն մեր կադրերը մարքսիզմի լե-
նինիզմի թեորիային, վերջան ավելի լավ
կօրված լինեն նրանք թեորիայես: Ահա թե
ինչու կուսակցական պրոպագանդի գործը
վոչ միայն չի սահմանափակվում, այլև պետք
է ավելի ու ավելի նոր, ավելի խոր և լայն
թափ ու ծավալ ստանա:

¹ «Լենինիզմի հարցերը», հայ. հրատ. էջ 22:

Յեվ վերջապես, չպետք է մոռանալ կու-
սակցական փաստաթղթերի արդեն ավարտ-
ված ստուգման արդյունքները: Ձեզ, յերեւի,
արդեն հայտնի յեն այդ արդյունքները:
Այդ ստուգման ժամանակ կուսակցությու-
նից վտարվեցին զգալի թվով մարդիկ, վո-
րոնք վոչ մի կապ չունեյին կուսակցության
հետ և նրանց շոշափելի մասը մեր կուսակ-
ցության ուղղակի թշնամիներ էյին—սքող-
ված տրոցկիստներ, կուլակներ, սպիտակ-
գվարդիականներ, լրտեսներ, ժուլիկներ: Իսկ
մյուս կողմից կուսակցական փաստաթղթե-
րի ստուգումը ցույց տվեց, վոր մեր կուսակ-
ցության շատ և շատ անդամներ և թեկնա-
ծուները գտնվում են քաղաքական գիտե-
լիքների բավականին ցածր մակարդակի
վրա:

Միթե այդ չի պարտաւորեցնում կու-
սակցական կազմակերպություններին՝ այժմ
խիկ, կուսակցական փաստաթղթերի ստուգ-
ման թարմ հետքերով վերանայել կուսակ-
ցական լուսավորության ամբողջ գործը, լրջո-
րեն զբաղվել նրանով, ոգտագործելով ստուգ-

ման նյութերը, ոգտագործելով այն առա-
վելությունը, վոր այժմ կուսակցության
յուրաքանչյուր անդամ ազիլի յե հայտնի
իր կազմակերպությանը, քան ստուգումից
առաջ:

Ահա թե ինչու Համ Կ(ը)Կ Կենտկոմը
միանգամայն անհանդուրժելի յե համարում
կուսակցական պրոպագանդի գործը թերա-
գնահատելու և նրա նկատմամբ անուշադիր
լինելու պրակտիկան և վճռաբար կայացնա-
րի այդպիսի տրամադրությունները դեմ:

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ ՊՐՈՊԱԳԱՆԴԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԱԿԱՆ ԹԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

Վորո՞նք են, ուրեմն, կուսակցական պրո-
պագանդը բարելավելու գործնական խնդիր-
ները:

Նախ և առաջ այն, վոր յուրաքանչյուր
կուսակցական կազմակերպության հարկա-
դրենք ըմբռնել կուսակցական պրոպագանդի
ամբողջ կարևորությունը և վերջ տալ նրա

թերագնահատմանը, պրոպագանդիստական
աշխատանքին ցուցաբերվող սխալ վերա-
բերմունքին: Խնդիրն այն է, վոր բարձրաց-
նենք կուսակցական պրոպագանդի նշա-
նակությունը կուսակցական աշխատանքի
ամբողջ սխտեմում և, դրա հետ միասին,
բարձրացնենք պրոպագանդիստի նշանա-
կությունը: Ամբողջ պրոպագանդիստական
աշխատանքը և յուրաքանչյուր պրոպագան-
դիստ պետք է գտնվեն կուսակցական կազ-
մակերպության մշտական ղեկավարության
տակ: Այդ աշխատանքում ամեն մի ինքնա-
հոս պետք է վերացվի: Կուսակազմակերպու-
թյունները պետք է կազմակերպեն կուսակ-
ցական պրոպագանդ մղելու ընդունակ մարդ-
կանց ուշադիր ընտրությունը: Այդպիսի
մարդիկ քիչ չեն մեզ մոտ ամեն մի կազմա-
կերպության մեջ: Մարդիկ ընտրելով կու-
սակցական պրոպագանդ մղելու համար՝ պետք
է ոգնել նրանց և մշտապես աշխատել նրանց
վրա: Մինչդեռ մեզ մոտ հաճախ տեղական
կուսակցական կազմակերպություններն ի-
րենց անելիքը սահմանափակում են միայն

Նրանով, վոր ընտրում և հաստատում են պրոպագանդիստներին, իսկ թե ինչպես են կատարում նրանք իրենց աշխատանքը դըպրոցներում ու խմբակներում, այդ նրանց չի վերաբերում: Դա սխալ, բյուրոկրատիկ և ձեռնարկաւոր մտայնութիւն է: Դեռ քիչ ե պրոպագանդիստ առաջ քաշելը, հարկավոր ե ինչպես հարկն և պատրաստել նրան խմբակներում ու դպրոցներում աշխատելու համար, պետք ե շարունակ ղեկավարել նրանց: Այս ե խնդիրը: Միմիայն այդ պայմաններում կապահովվի խմբակներում ու դպրոցներում կատարվող աշխատանքի համապատասխան վորակը:

Վորո՞նք են, ուրեմն, կուսակցական պրոպագանդի դրվածքի զլխավոր կազմակերպական թերութիւնները:

Առաջինն՝ այն, վոր կուսակցական տեղական կազմակերպութիւնների քարտուղարները կուսակցական պրոպագանդի վիճակը հաճախ գնահատում են վիճակագրութեան հիման վրա, ըստ քանակի, կուսակցական լուսավորութեան դպրոցներում ու խմբակ-

ներում հաշվաւած կուսակցութեան անդամների ու թեկնածուների «ընդգրկումով», առանց հետաքրքրվելու, թե նրանցից քանիսն են իրոք սովորում, ինչպես և ինչ են սովորում: Հաճախ այդպիսի սոսկ ձևական մտայնութեան հետեւանքն ե լինում այն, վոր սովորող ե հաշվվում այսքան մարդ, բայց իրոք հաճախողներն զգալիօրեն քիչ են: Այդպես եր, որինակ, Չեկաբինսկի մարզի յերկու խոշորագույն ձեռնարկութիւններում՝ Չեկաբինսկի տրակտորային գործարանում և Դաղգյահների գործարանում կուսակցութեան պատմութիւնն ուսումնասիրող խմբակներում: Չեկաբինսկի տրակտորային գործարանի հինգ, խմբակներում հաշվվում եր 82 հոգի, իսկ պարապմունքի յեր գալիս 42 հոգի, նյութը կարդում եր 12 հոգի: Դաղգյահների գործարանի հինգ խմբակներում հաշվվում եր 123 հոգի, պարապմունքի գալիս եր միայն 59 հոգի, իսկ նյութը կարդում եր միայն 8 հոգի: Պետք ե վերջ տալ այդ նեխված մեթոդին, ինքնախաբէյութեանը և դադարել այդ-

պիսի կարևոր գործին, ինչպիսին և կուսակցական լուսավորությունը, մոտենալ «ընդգրկման» ձևական չափանիշով: Պետք է գործի դրությունը գնահատել կուսպրոպագանդի խմբակների ու դպրոցների ցանցի աշխատանքի իրական բովանդակությամբ ու արդյունքներով:

Յերկրորդ՝ հաճախ դպրոցների ու խմբակների կոմպլեկտավորումը կատարվում է առանց ընտրության, մի խմբակում խառնվում են քաղաքական պատրաստության տարբեր մակարդակ ունեցող՝ կուսակցության անդամներն ու թեկնածուները, փոխանակ ավելի ուշադիր ընտրություն կատարելու՝ ըստ սովորողների մակարդակի: Այդպիսի սխալ ընտրության հետևանքն է լինում այն, վոր խմբակում սովորողներից վճմանք ձանձրույթ են դրում, վորովհետև նրանք գիտելիքների վորոշ մակարդակ ունեն, իսկ մյուսները դժվարանում են հասել նրանց հետևից՝ բավականաչափ պատրաստված չլինելու պատճառով, իսկ դա կասեցնում է ամբողջ ուսուցումը: Պետք է վերջ տալ դպրոցներում ու

խմբակներում վոչ շերտավորված ընտրություն կատարելու այդ պրակտիկային:

Յերրորդ՝ դպրոցների ու խմբակների աշխատանքի պրակտիկայում գոյություն ունի անկանոնություն և անսխտեմություն, այսինքն այնպիսի դրություն, յերբ պրոպագանդիստը հաճախ աշխատանքը կատարում է առանց պլանի և կուսկազմակերպության դեկավարության, իսկ դրա հետևանքն այն է լինում, վոր մի շարք տարիների ընթացքում խմբակներում սովորող մարդիկ չեն կարողանում անհրաժեշտ գիտելիքներ ստանալ: Կարելի՞ յե հաշտվել այդպիսի պրակտիկայի հետ: Վոչ: Այդ բոլորը տեղի յե ունենում այն պատճառով, վոր կուսկազմակերպությունները մշտապես չեն գեկավարում խմբակների ու դպրոցների աշխատանքը:

Կուսակցական պրոպագանդը գործնականորեն պատշաճ հիմքի վրա գնելու համար հարկավոր է վերջ տալ այդ անկանոնություններին, իսկ յուրաքանչյուր խմբակի ու դպրոցի աշխատանքը պետք է դնել կուսկազմակերպությունների մշտական դեկավա-

րության տակ: Գուսկոններէ քարտուղար-
ները պետք է գիտենան և անձամբ ստու-
գեն, թե ինչ և ինչպես է դասավանդու-
ղպրոցներում ու խմբակներում և, բացի դրա-
նից, իրենք պետք է ղեկավարեն առանձին
խմբակները: Այն ժամանակ կուսկազմակեր-
պությունների ղեկավարությունն անմիջա-
կանորեն կկապվի պրոպագանդիստական աշ-
խատանքի պրակտիկայի հետ:

Պրոպագանդիստական աշխատանքի չոր-
րորդ և ամենակարևոր թերությունը — դա
հաճախ կուսակցական ուսուցման վորակա-
կան ցածր մակարդակն է: Խմբակների ու
դպրոցների ունկնդիրները շատ են զանգա-
վում, թե նրանք քիչ գիտելիքներ են ստա-
նում, թե հաճախ դասավանդումը կատար-
վում է ափսոսելով, զոր ունկնդրին չի հրապու-
րում և չի դրդում նրան ինքնուրույն աշ-
խատանք կատարելու դրված հարցի վրա:
Այստեղից է բխում հաճախ պարագմունք-
ներին վատ հաճախելը, դպրոցներն ու խմ-
բակներն ավարտողների քաղաքական գի-
տելիքների ցածր մակարդակը:

Ինչ է ցույց տալիս այդ: Այն, զոր մեր
կուսակցական լուսավորության ցանցում պա-
րապելու մեթոդներն իսկ հաճախ սխալ են:

Մեր պրոպագանդը պետք է լինի վոչ թե
դրույթների ու ցիտատների վերացական և
չոր ու ցամաք սերտումը, այլ կենդանի, հե-
տաքըքրաշարժ ու հրապուրիչ մի պարագ-
մունք, զորն ունկնդրին դրդի ինքնուրույն
մտածելու, ինքնուրույն աշխատանք կատա-
րելու իր վրա, ինքնուրույն հետևություն-
ներ ու ընդհանրացումներ անելու: Կարելի
է արդոք այդպիսի հիմքի վրա դնել մեր
պրոպագանդը: Վոչ միայն կարելի է, այլ և
պետք է:

Ի՞նչպես հաճախ դրան և ի՞նչ է պահանջ-
վում դրա համար մեր պրոպագանդիստից:
Նախ և առաջ այն, զոր պրոպագանդիստն
ինքը բավականաչափ լավ իմանա այն առար-
կան, զորի մասին պետք է պատմի իր ուն-
կնդիրներին: Բանն այդպես է մեզ մոտ մի
շարք դեպքերում: Վոչ, Հաճախ պրոպագան-
դիստը խմբակի գալիս կամ առանց նախապես
պատրաստվելու, վստահելով իր ընդունակու-

Թյուններին ու գիտելիքներին, կամ վոտքի վրա, Թուուցիկ կերպով աչքի անցկացնելով միջանի եջ կուսակցության պատմության դասագրքերից, միջանի պատրաստի ցիտատներ լենինի կամ Ստալինի աշխատություններից: Այդպիսի, թող ներվի ասել, պատմական ու թեորիական «բազաժով» հաճախ մարդիկ գնում են դպրոցներն ու խմբակները՝ կուսակցության պատմությունն ու լենինիզմը դասավանդելու, բոլորովին իվիճակի չլինելով խելացի պատասխաններ տալ իրենց ունկնդիրների հարցերին:

Դասավանդումը կենդանի, հետաքրքրաշարժ և ոգտակար դարձնելու համար մեր պրոպագանդիստները պետք է սովորեն շարունակ համադրել անցյալը ներկայի հետ, պատմական ու թեորիական առանձին դրույթները հագեցնել փաստերով: Դասավանդման մեջ յերեք չի կարելի թեորիան կտրել կենդանի, կոնկրետ իրականությունից: Դժբախտաբար միզ մոտ այնպիսի կարևոր առարկայի դասագրքերի ու դասավանդման գործը, ինչպիսին և կուսակցու-

Թյան պատմությունը, նույնպես վատ է, ինչպես և ԽՍՀՄ պատմության և ընդհանուր պատմության դասագրքերի ու դասավանդման գործը, վորոնց մասին Կենտկոմն ու Ժողկոմխորհն իրենց վորոշումներում ասել են, թե՝ «փոխանակ քաղաքացիական պատմությունը կենդանի ու հետաքրքրաշարժ ձևով դասավանդելու, շարադրելով կարևորագույն անցքերն ու փաստերն իրենց ժամանակագրական հաջորդականությամբ, բնութագրելով պատմական գործիչներին—ունկնդիրներին հրամցնում են հասարակական-տնտեսական ֆորմացիաների վերացական բնորոշումները, այդպիսով քաղաքացիական պատմության կապակցված շարադրումը նենգափոխելով սոցիոլոգիկ վերացական սխեմաներով» (Ժողկոմխորհի և Համկ(բ) Կենտկոմի 1934 թ. մայիսի 16-ի վորոշումից): Պետք է վերացնել Համկ(բ) պատմության դասագրքերում գոյություն ունեցող այդ թեքությունը, վորպեսզի այդ առարկայի դասավանդման ամբողջ գործը կատարվի լենինի ու Ստալինի կարևորագույն աշխատություններն անմի-

Ջականորեն, ամբողջովին և վոչ թե ցիտատներով ուսումնասիրելու ուղղությամբ:

Ահա թե ինչ և պահանջվում մեր պրոպագանդիստներին, յեթե նրանք ուզում են կրել մեր կուսակցության մեջ այդ պատվավոր կոչումը:

Մի կարևոր պայման ևս կա պրոպագանդիստի լավ աշխատանքի համար: Այդ այն է, վոր նրանք իրենց գործին վերաբերվին վոչ թե ձևականորեն, այլ մեծագույն ուշադրությամբ ու սիրով: Զգալուն լինեն դեպի իրենց ունկնդիրները: Համառորեն հետապնդեն իրենց նպատակը: Մեր պրոպագանդիստներն այդ տեսակետից դարձյալ միշտ պետք է հիշեն, թե ինչպես ուշադիր կերպով եյին պրոպագանդիստական աշխատանք կատարում Լենինն ու Ստալինը բանվորական խմբակներում:

Սրանք են, ընկերներ, մեր պրոպագանդիստական աշխատանքի գլխավոր թերությունները: Դրանք բոլորն էլ անպայման կարելի չեն հեշտությամբ վերացնել, յեթե մենք լրջորեն զբաղվենք պրոպագանդի գոր-

ծով, առաջնակարգ դարձնենք այդ աշխատանքը, սկսենք ինչպես հարկն է պրոպագանդիստների կողքերը ընտրել ու պատրաստել և պրոպագանդիստական աշխատանքի գլուխ կանգնեցնենք մեր լավագույն կուսակցական կազմակերպիչներին:

Կուսակցությունը Կենտկոմի և իր հանձարեղ առաջնորդի, իր առաջին կազմակերպիչ և պրոպագանդիստ ընկեր Ստալինի դեկավարությամբ կազմակերպական ու գաղափարական ավելի մեծ բարձրության կհասցնի լենինիզմի պրոպագանդը: (Բուռն, յերկաբաթեվ ծափահարություներ: Բոլորը վոսֆի յեն կանգնում):

Պատ. խմբ. Հ. Գասպարյան, Քարգմ. Հ. Թուրջյան,
տեխն. խմբ. Ս. Պաշտարյան, սրբ. Ս. Տ.-Մկրտչյան

Գլավլիտի լիազոր № 1061, հրատ. № 365,
պատվեր № 120, տիրաժ 5000, ինդեքս ^{II-84}
PK

Հանձնված է արտադրության 28/III 1936 թ.
Ստորագրված է տպագրության 28/IV 1936 թ.

ԳԻՆԸ 30

Հայկուսահրաթի օգտուրան, Շերեվան, Սլավոֆերդյան № 27

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0184663

371

ԳԻՆԸ 30 Կ.

А. А. АНДРЕЕВ
О ПАРТИЙНОЙ ПРОПАГАНДЕ
Армипартиздат, Эривань